

Vantaanjoen PFAS- hanke - tuloksia

Heli Vahtera ja Jari Männynsalo

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Perfluoriatut yhdisteet – miksi tutkittiin?

- Fluorattuja orgaanisia yhdisteitä käytetään monissa kuluttajatuotteissa, palonestoaineena sekä elektroniikassa. Ne tekevät tuotteista vettä, rasvaa ja likaa hylkiviä ja korkeita lämpötiloja kestäviä.
- Käytössä 1950-luvulta lähtien, nyt ainakin 3000 erilaista yhdistettä
- Käytetyimmät PFOS ja PFOA levinneet maailmanlaajuisesti ympäristöön ja kertyneet eliöihin, PFOS käyttö kielletty 2011 alkaen
- Ympäristölaatu normit PFOS-pitoisuudelle (vesi ja kala)
- Vantaanjoessa PFAS-yhdisteitä vertailujokia enemmän (UuPri 2019), haitaton vuosikeskiarvopitoisuus 0,65 ng/l ylittyi alajuoksulla
- Hki-Vantaan lentoasema tunnistettu kuormittaja, mutta ei ainoa

Hankkeessa analysoidut perfluorialkyylihapot

PFAS (18)

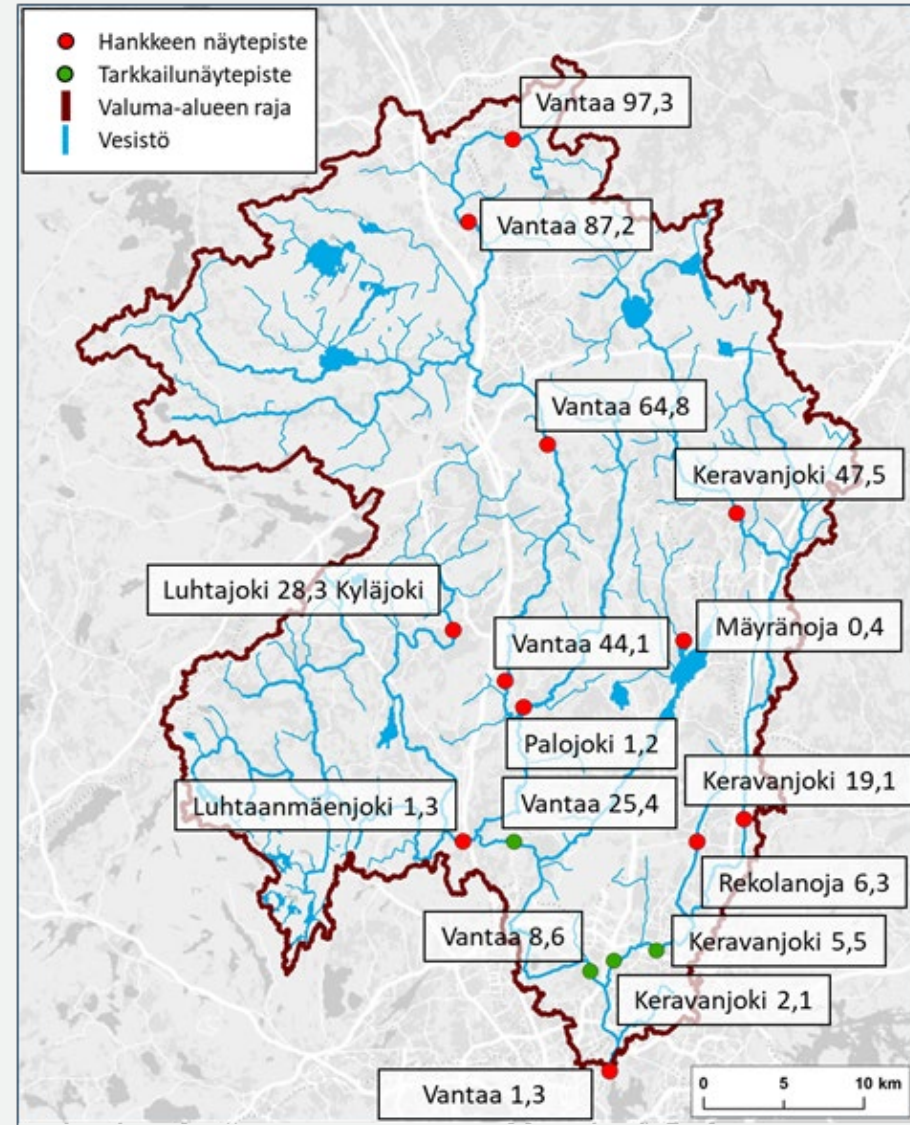
	Yhdiste	Lyhenne
Perfluorikarboksylihapot (PFCA)	Perfluoributaanihappo	PFBA
	Perfluoripentaanihappo	PFPeA
	Perfluoriheksaanihappo	PFHxA
	Perfluoriheptaanihappo	PFHpA
	Perfluorioktaanihappo	PFOA
	Perfluorinonaanihappo	PFNA
	Perfluoridekaanihappo	PFDA
	Perfluoriundekaanihappo	PFUdA
	Perfluoridodekaanihappo	PFDoA
	Perfluoritridekaanihappo	PFTTrDA
	Perfluoritetradekaanihappo	PFTeDA
	Perfluoriheksadekaanihappo	PFHxDA
	Perfluorioktadekaanihappo	PFODA
	Perfluorisulfonihapot (PFSA)	Perfluoributaanisulfonihappo
Perfluoriheksaanisulfonihappo		PFHxS
Perfluoriheptaanisulfonihappo		PFHpS
Perfluorioktaanisulfonihappo		PFOS
Perfluoridekaanisulfonihappo		PFDS

Vuosi näytteenottoa

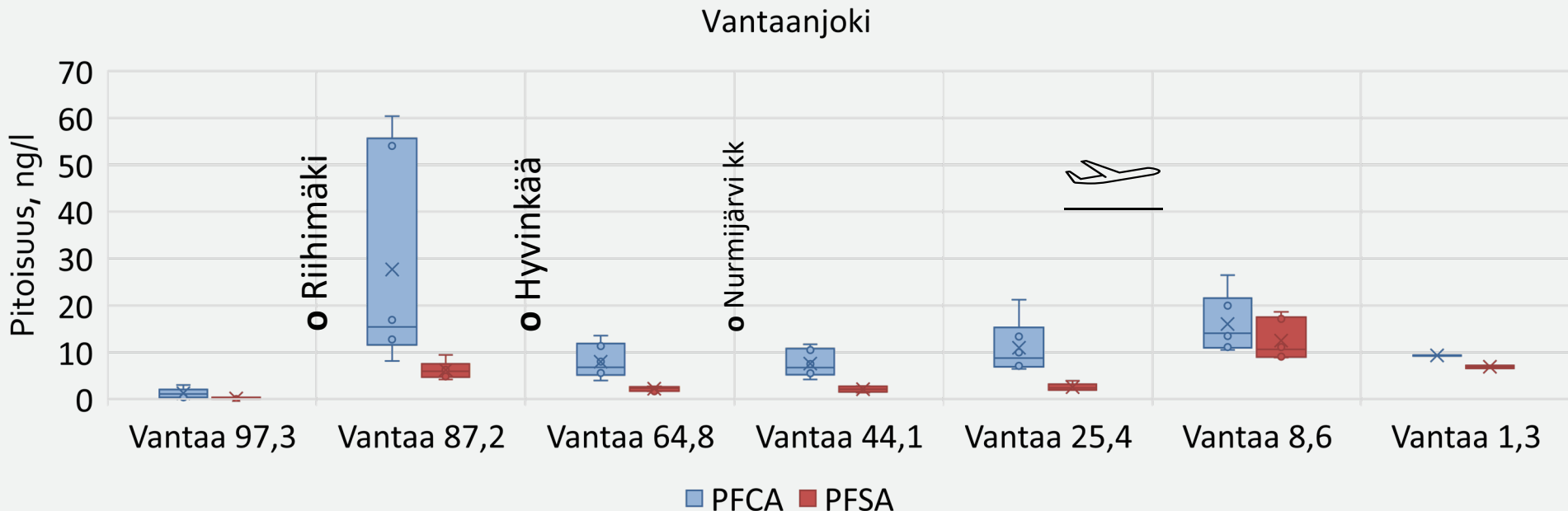
- 11 jokihavaintopaikkaa, näytteet kuudesti
- 9 ahvennäytettä (tarkkailutuloksia mukana)
- 2 jätevedenpuhdistamo (tuleva x 4 ja lähtevä x 12)
- 18 hulevesinäytettä

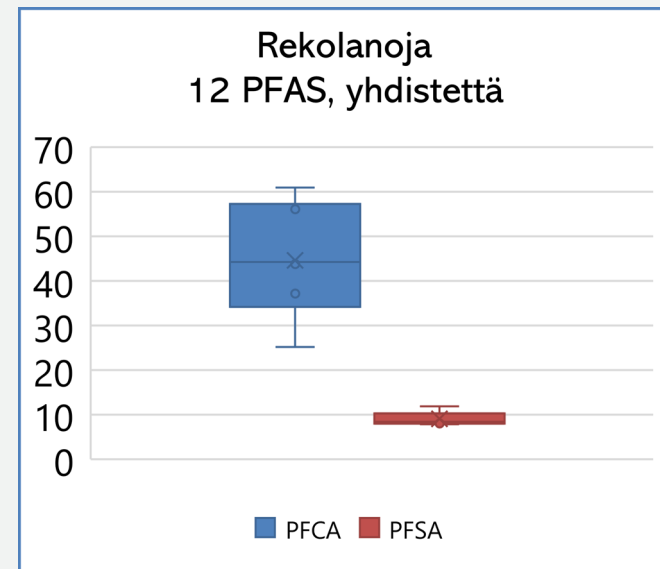
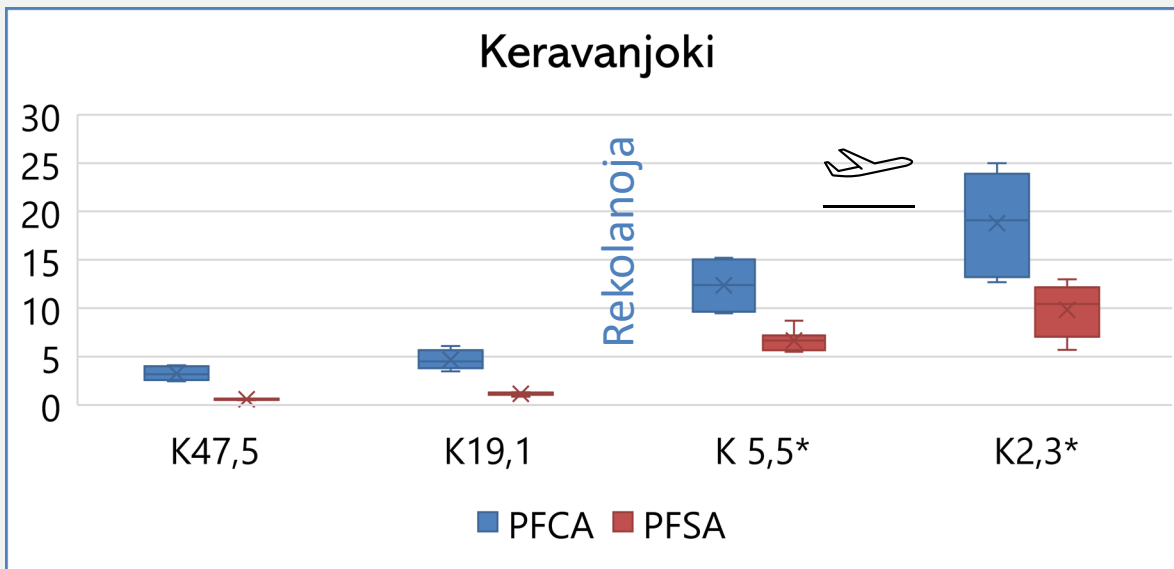
PFAS(18) -yhdisteet Vantaanjoessa

- Latvavesissä 8 yhdistettä, keskipitoisuus 1,4 ng/l, PFOS max 0,15 ng/l
- Jätevesien (o) purkualueilla 11-12 yhdistettä, pitoisuudet korkeita
- Lentoaseman vaikutusalueella 12-13 yhdistettä, PFOS kohoaa

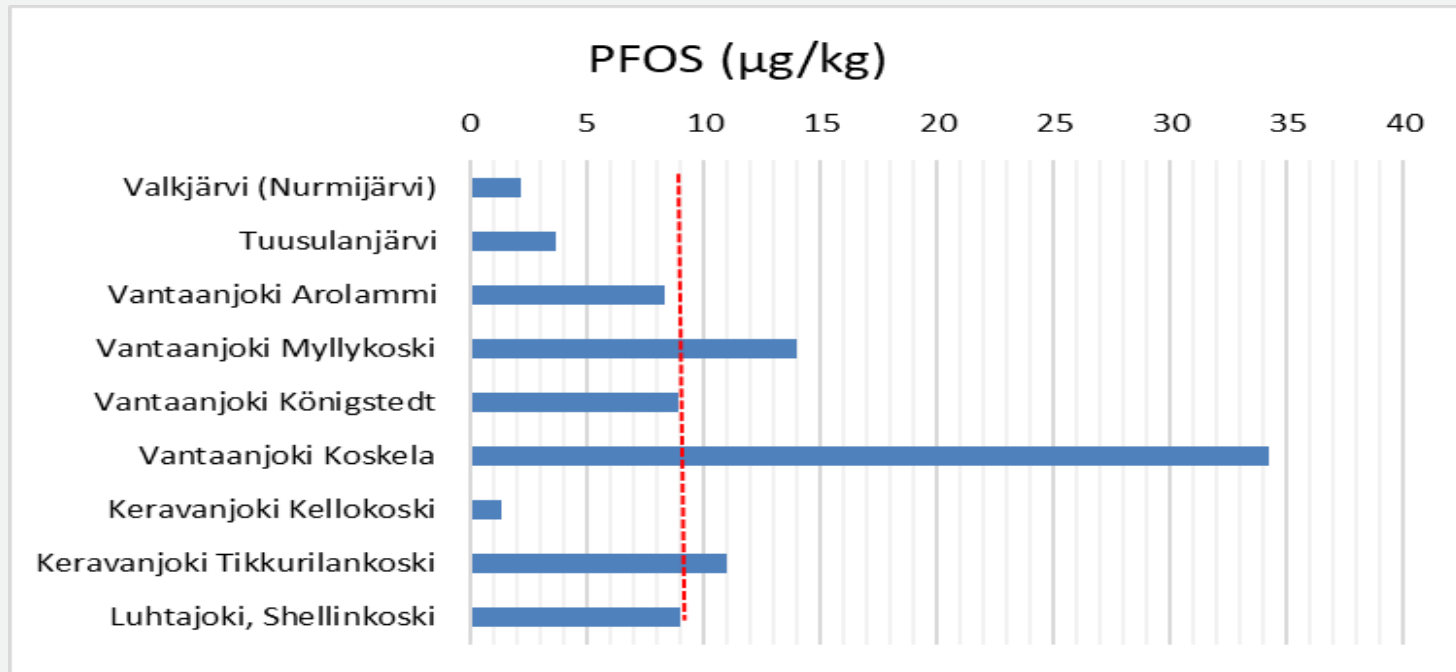

Keravanjoki

- Keskijuoksulla 9 PFAS-yhdistettä, PFOS 0,2 ng/l
- Alajuoksulla, ennen taajamaa 10 yhdistettä, PFOS 0,6 ng/l
- Kaupunkipurojen (Rekolanoja) ja lentokenttävesien vaikutus
- (lumen/maan-) kaatopaikat kuormittavat

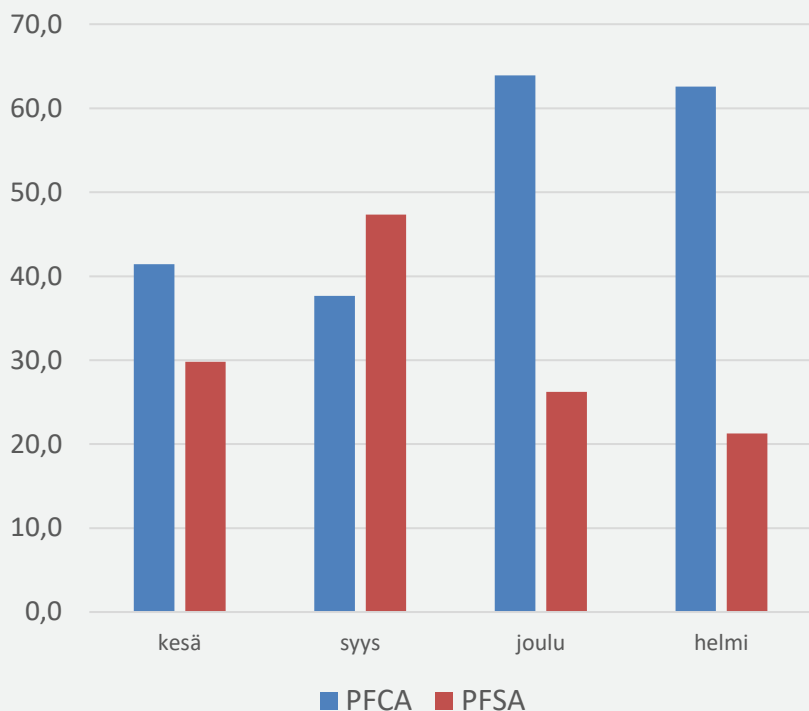
PFOS-yhdisteet kertyneet jokiahveniin (kokoomanäyte - nahallinen file)

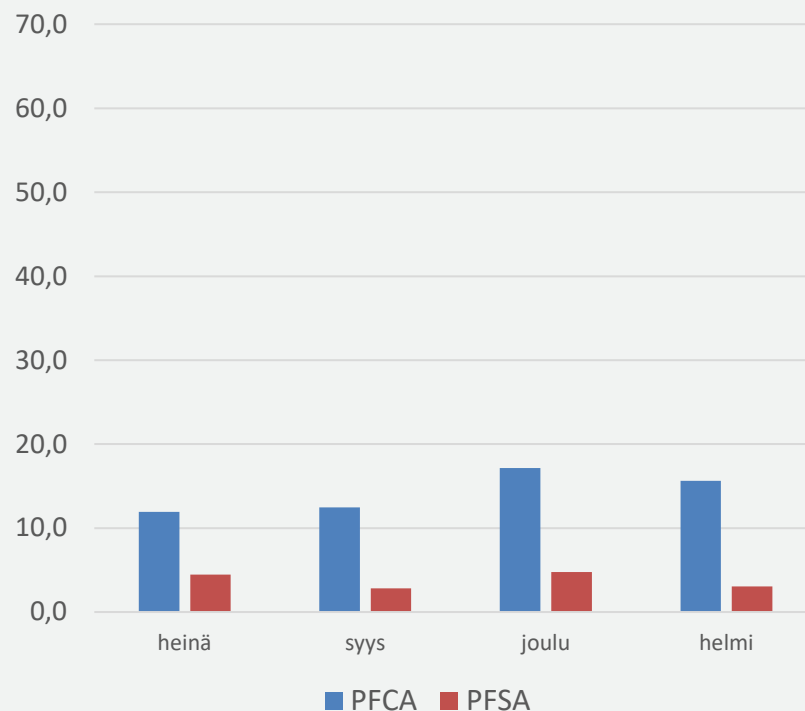
- PFOS: Ympäristölaatumnormi (AA-EQS) 9,1 µg/kg
- 2009: Vanhankaupunginlahti PFOS 16 - 40 µg/kg

Jätevedenpuhdistamot, tuleva pitoisuus

Riihimäki jvp 2020-21 tuleva (ng/l)

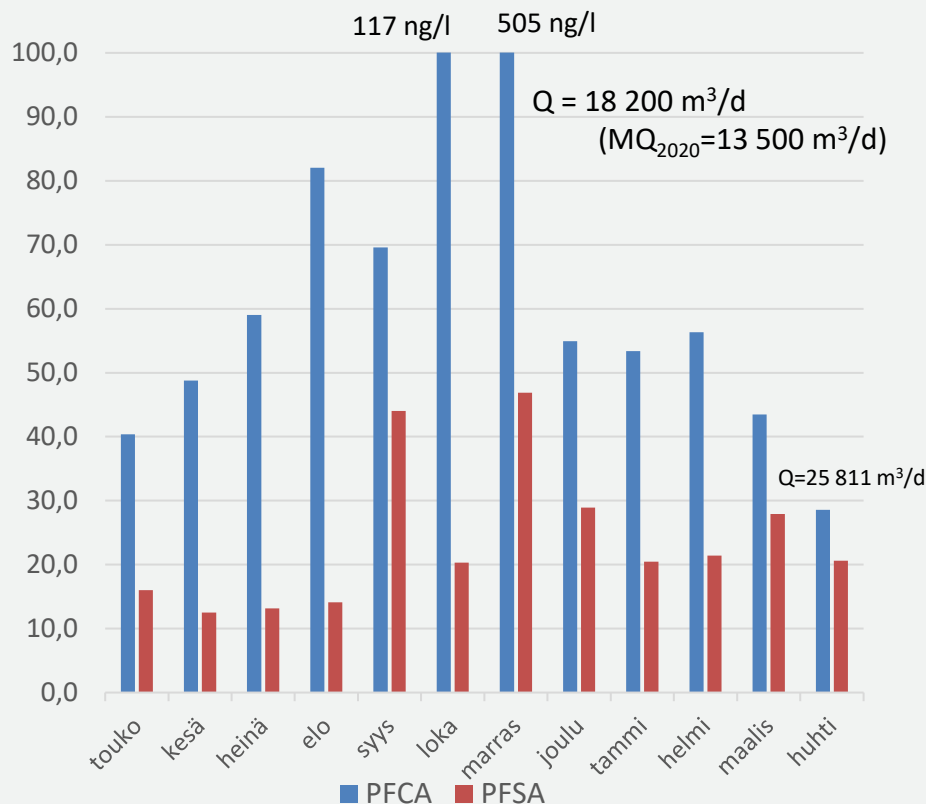
Hyvinkää jvp 2020-2021 tuleva (ng/l)

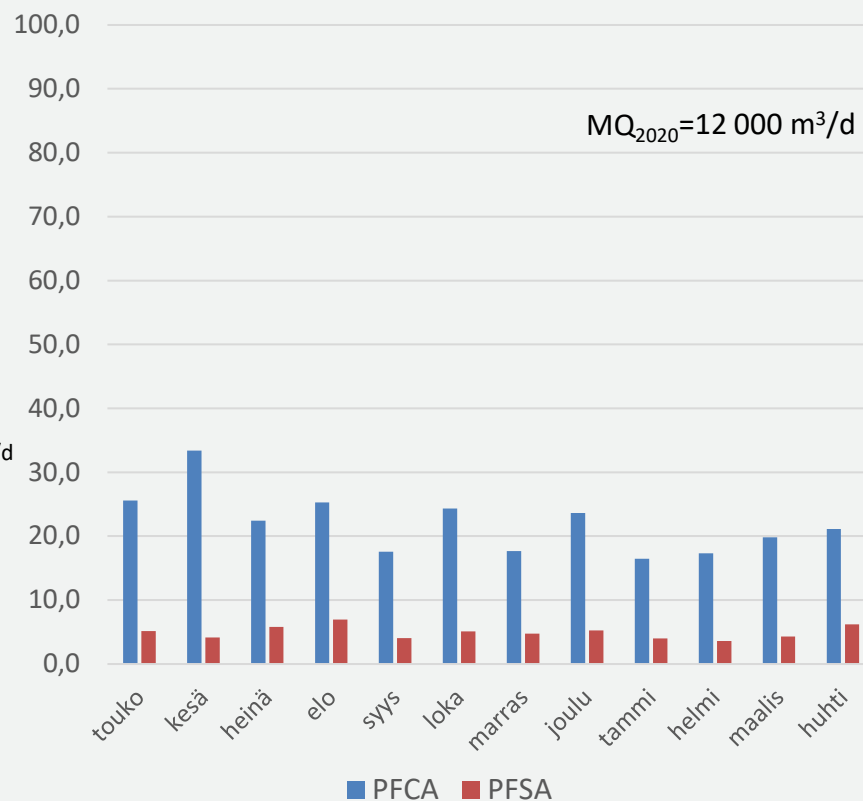

Jätevedenpuhdistamot, lähtevä pitoisuus

Riihimäki jvp 2020-21 lähtevä (ng/l)

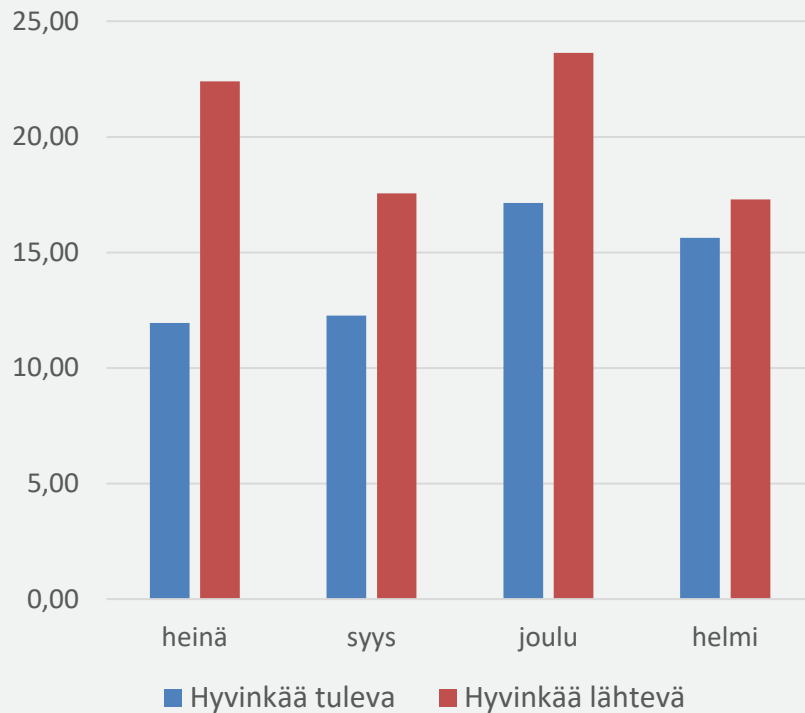

Hyvinkää jvp 2020-21 lähtevä (ng/l)

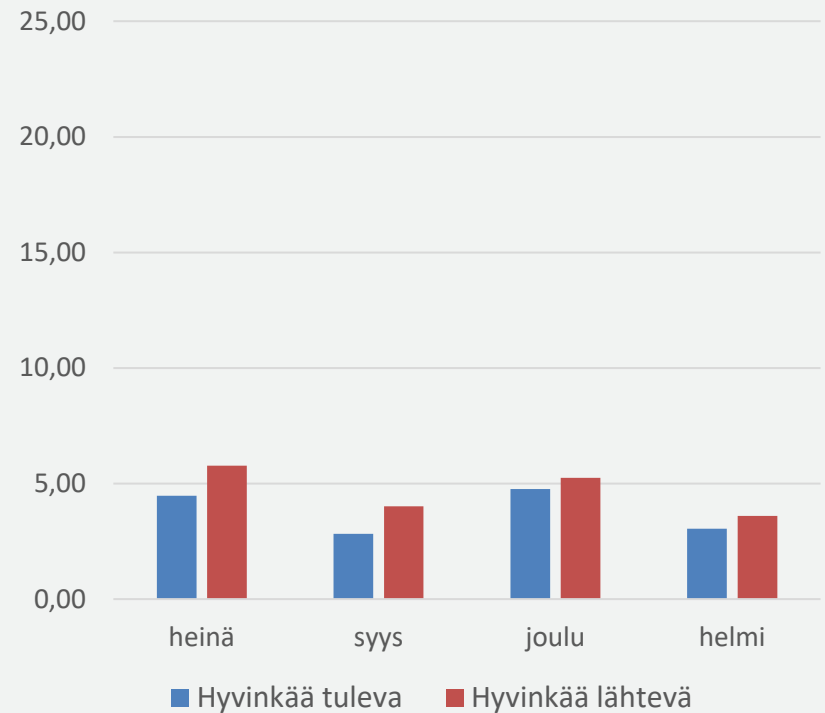

Hyvinkää jvp, tuleva-lähtevä pitoisuudet

Hyvinkää PFCA 2020-21 (ng/l)

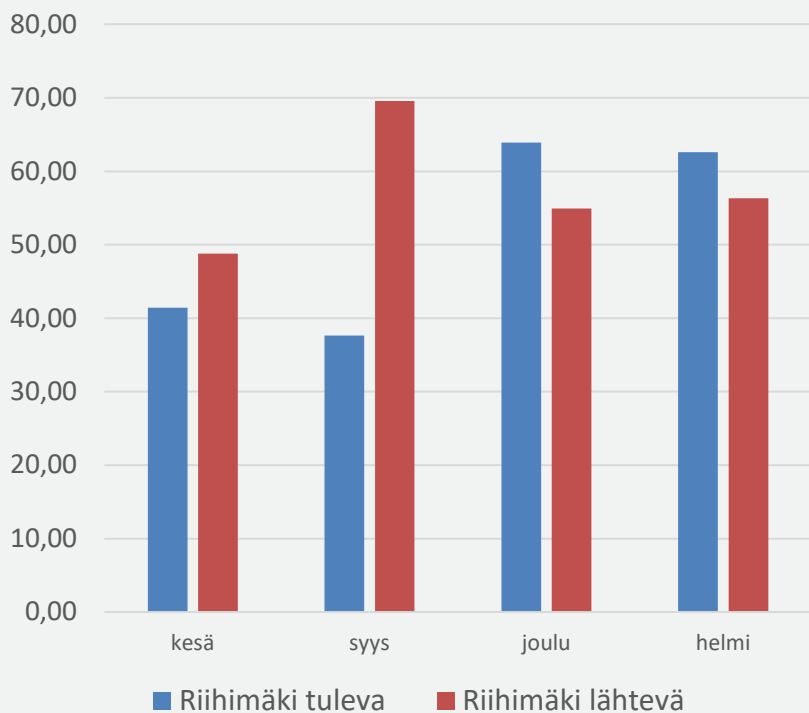

Hyvinkää PFSA 2020-21 (ng/l)

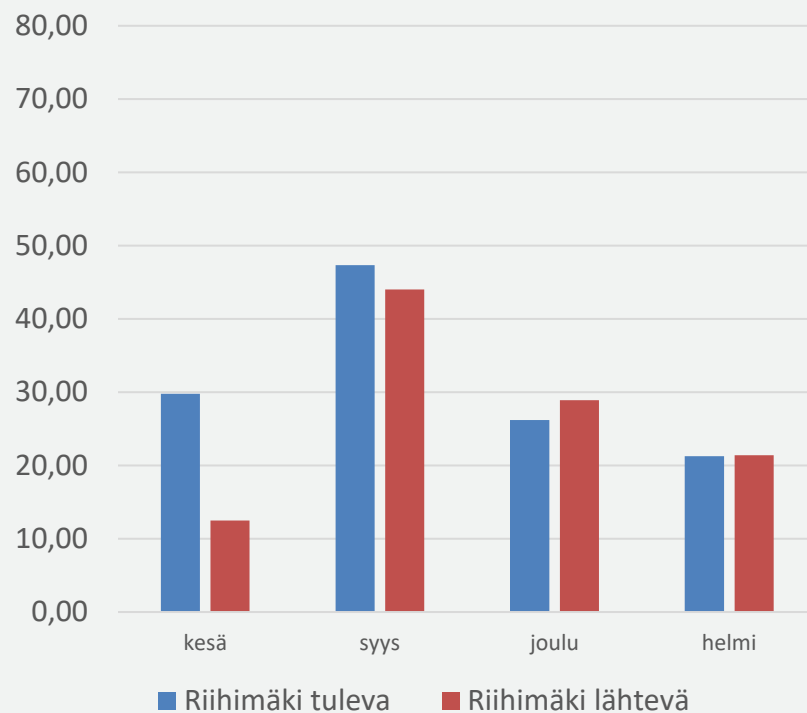

Riihimäki jvp, tuleva-lähtevä pitoisuudet

Riihimäki PFCA 2020-21 (ng/l)

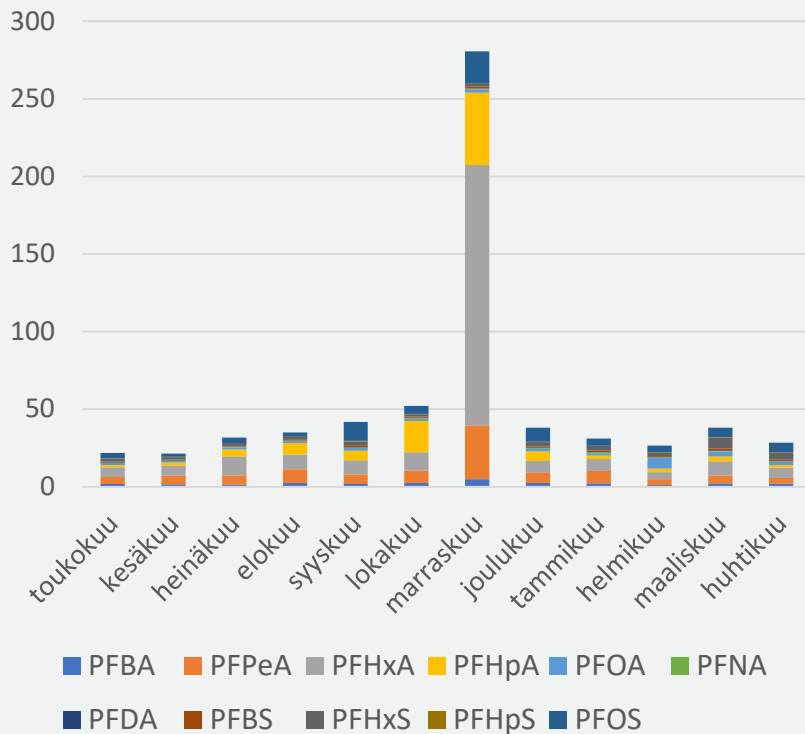

Riihimäki PFSA 2020-21 (ng/l)

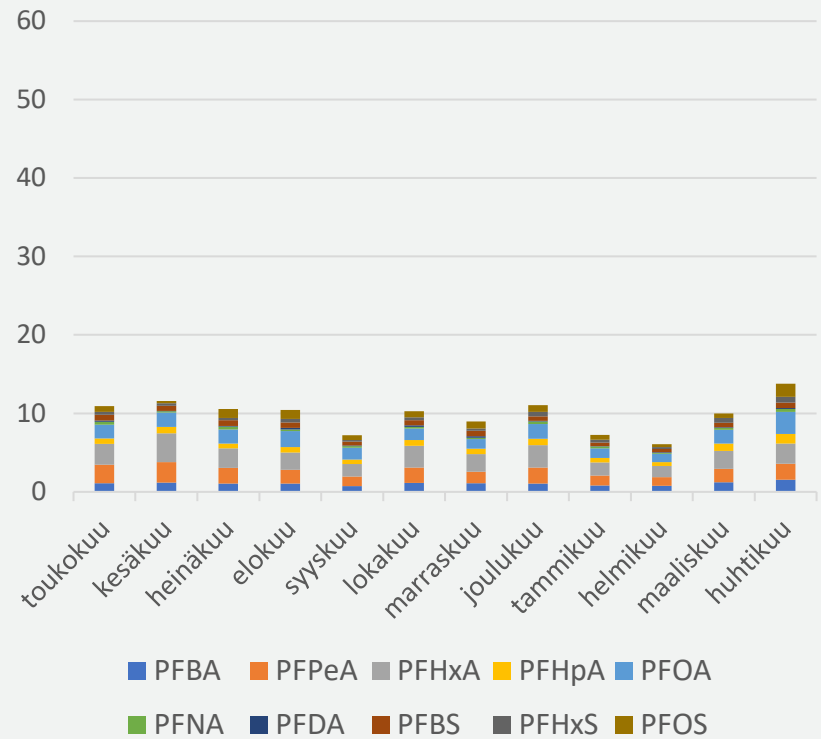

Jätevedenpuhdistamot, vesistökuormitus

Riihimäki jvp, lähtevä jätevesi
kuukausikuormitus (g/kk)

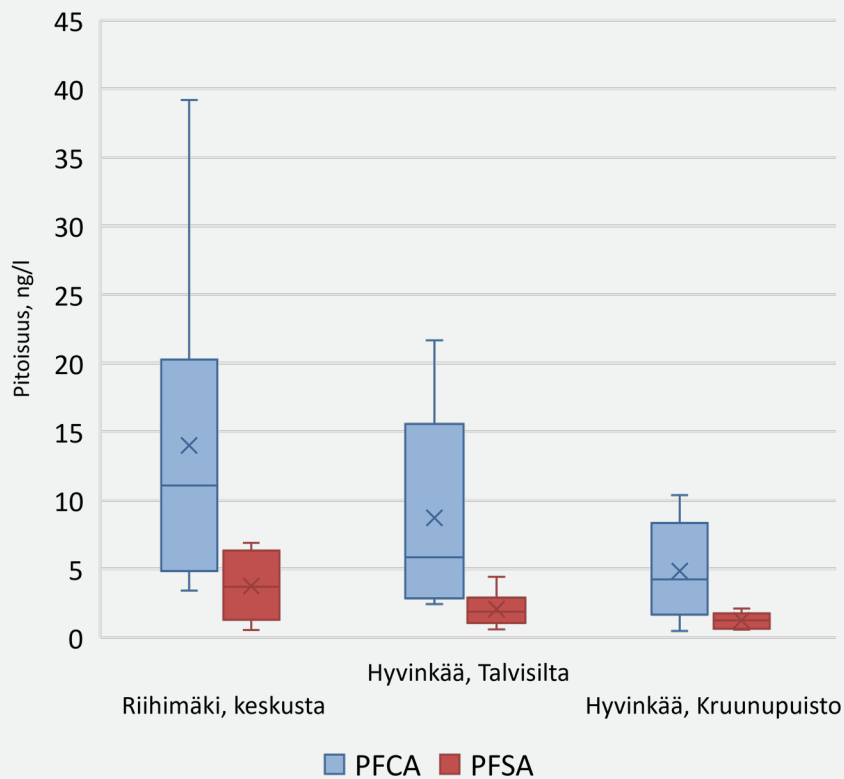

Hyvinkää jvp, lähtevä jätevesi
kuukausikuorma (g/kk)

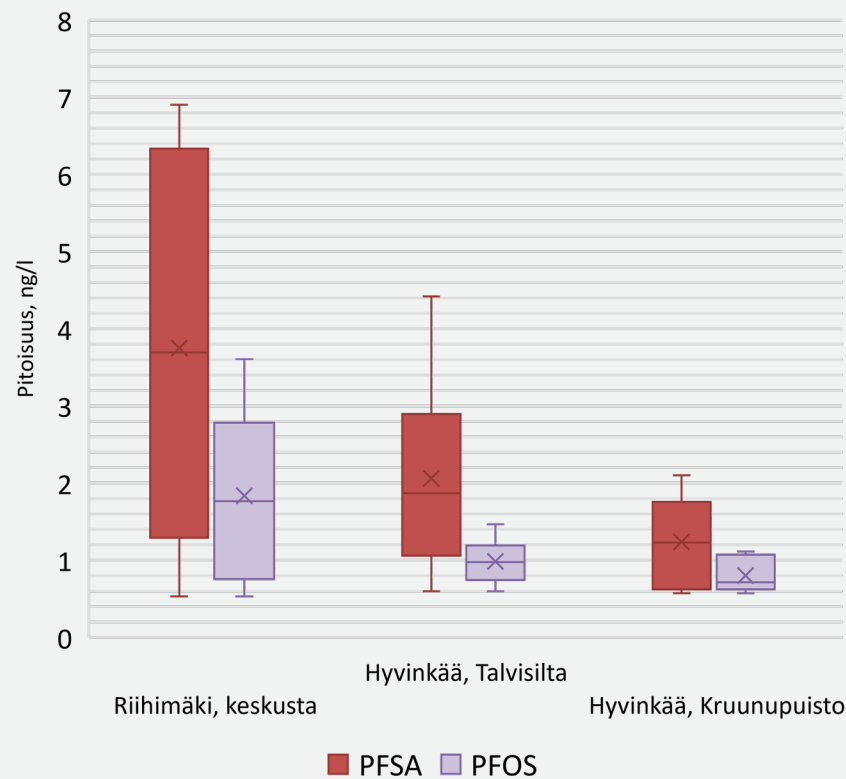

Hulevedet (Riihimäki ja Hyvinkää)

Hulevedet n=6

Hulevedet n=6

Vantaanjoen PFAS-hankkeen loppuraportti ilmestyy marraskuussa

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistyksen

Julkaisuna 89/2021

Löydät sen kotisivuiltamme:

www.vantaanjoki.fi

